

Mythologia, Francfort, 1581 - V, 17 : De Sole

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[59\] : De Sole](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre V

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - V, 17 : De Sole](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 18 : Du Soleil](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 17 : Du Soleil](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - V, 17 : De Sole, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 25/02/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/5970>

Copier

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 533-544

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Soleil](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

πρὸς τὴν ἀπορῆν καὶ ἐν μήναι ἔχει αὐτὸν ἢ ἂν φραδῖται, τὴν ἰ-
 σὺν, ἢ δὲ καὶ τὴν αἰῶνα καὶ ἐν τῷ λαμπρῷ αὐτοῦ αὐ-
 θιῶν. *Alunt enim de Adonide quod moritur sex menses
 moratus est in complexu Veneris, quot etiam apud Proser-
 pinam. Hoc re ipsa ita se habet: quod Adonis frumentum est
 satum, quod sex menses degit sub terra: sex menses illum ha-
 bet Venus, aeris temperies scilicet, ex quo illum messores
 colligunt. Sensit tamen Orpheus in hymno in Adonim, illum
 esse solem, cum illum rebus omnibus praeberet nutrimentum,
 & esse germinandi autorem dixerit, in his:*

ἄβυλιν, πολὺμορφον, τριφὴν πῖπτον ἀρίδην
 κῶρον, καὶ κόρον, σὺ πάσι βάλος αἰὲρ ἄδωνι
 ἐβανύμεναι, λάμπαντα καλῶς ἐκ κελεύειν ὄφρα.

Qui cunctis alimenta refert, prudentia cunctis

Plurima, qui vario latari nomine Adoni:

Germinum & idem autor, pariter puer atque puella:

Extincte, atque iterum splendens labentibus horis.

Finxerunt antiqui, qui Adonim solem esse putarunt, illum ab
 apto hirsuta & aspera fera ictum, quia aspera sit & hirsuta hy-
 ems, per quam solis vires paulatim deficiunt. ea res est omnino
 Veneri inimica, quoniam per aeris temperiem viget Venus,
 cum frigus, ut inimicum, naturae opus non ingrediat. Cum
 sol igitur in signis sex Australibus extiterit per signiferum in-
 cedens, brevioresque sunt dies ac longiores noctes, tum dici-
 tur Adonis apud inferos morari: cum verò signa Borealia lon-
 giores dies fecerint, tunc est apud Venerem, per quam omnis
 venustas omnisque nitor armis restituitur. ea de causa illum ait
 Orpheus modò esse apud superos, modò apud inferos:

ἐν πρὸς ἡμῖν καὶ ἐν τῷ τάρταρον ἡρόδοτος,
 ἡδὲ πάλιν πρὸς Ὀλύμπου καὶ δῖας ὠρεὶ κάπρον.

Qui modò sub terris habitas, & tartara nigra,

Frugiferumq; refers in caelum corpus & idem.

Ita enim sub his fabularum figmentis vniuersas propè res na-
 turae antiqui declararunt, non minùs sapienter quàm Platoni-
 ci aut Peripatetici: nam si contentiones ex Aristotelis libris ex-
 imantur, per breues erunt sententiae, quae nunc magnis volu-
 minibus continentur. at nunc de Sole dicamus.

De Sole. CAP. XVII.

SOLEM, quem generationis, & omnium propè bonorum autorem Deo ita iubente habemus, nonnulli ita fabulis implicarunt, ut vix tandè se quasi è nebula explicare aliquando possit. Hunc genitum esse plerique crediderunt: neque tamen è quibus parentibus inter se consentiunt. at enim de vna re eodem modo vna est necessaria oratio, neque contrariæ de eadem re simul veræ esse vnquam possunt. nemo sanè nasci potest è pluribus parentibus, ut neque ex eodem diuersis temporibus. Hesiodus igitur in Theogonia Thiam Solis, & Lunæ & Auroræ matrem, patrem Hyperionem fuisse in his scribit:

Θῆα δ' Ἡελίου τε Μῆρα, λαμπρὰν τε Κελύω,
 Ἡὼς δ', ἥ πάντας ἐπιχθονίους Φαίη,
 ἀθανάτοισ τε θεοῖς, τοῖ ἑρπύδι δὲ βῆρυ ἔχουσι,
 γένεα δ' ὑπὸ μητρὶ ὕπερβαντος ὅς φιλότητι.
*Thia parit Solem magnam, lunamque nitentem,
 Auroram, qua fert lucem mortalibus alma
 Calicolumque Deis cunctis. Hyperionis almi
 Semine concepit namque illos Thia decora.*

At Homerus in hymno, quem scripsit in Solem Euryphaessam matrem fuisse Solis scribit, patrem verò Terræ ac Cœli filium Hyperionem, ut patet ex his:

Ἡλιον ὠμνῶν αὖτε διδοίκοι ἄρχετο μέσση
 καλλιόπην φαίδοιττα, τὸν Εὐρυφάεσσαν βῶπις
 γήατο γένεα παῖδ' ἰ, καὶ Οὐρανὺ ἀστερόεστος.
 γῆμα γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀρακλῆτ' ὅς τ' ἐρίων
 αὐτοκασγυρήτω, ἥ εἰ τίς κα καλὸν ματὶ κίνα,
 Ἡὼς τε βρόδ' ἐπηχων, ἰὺ πλόη μὲν τε Κελύω,
 Ἡελίον τ' ἀκμάοντα.
*Calliope Solem Ioni alto è semine nata
 Nunc rursus Phaethonta refer: quem diua creauit
 Euryphaessa sato Terra Caloque micanti.
 Frater erat, coninx Hyperion Euryphaessa
 Mox fuit: hac illi peperit deum pignora clara,
 Auroram roseam, & praestanti lumine Lunam,
 Perpetuoque orbem lustrantem lumine Solem.*

Fuit enim Hyperion Terræ, & (ut alij putarunt) Cœli, ut alij Titanis filius: alius fuit Agamemnonis, de quo meminit Pausanias in Atticis, qui postremus regnavit Megaris. Hic cum cæ-

ctis

teris Titanibus aduersus Iouis imperium minimè consensit, sed potius Iouis partes secutus post victoriam curru, & coronam, & multa alia honoris insignia, & Iouis erga se benivolentiae obtinuit. Hic cum Titanis fuisset nepos, Titan & ipse saepius vocatus est à poetis, ut testatur Virg. lib. 4.

Vbi primas crastinus ortus

Extulerit Titan, radiisque retexerit orbem.

Fuerunt Soles plures vocati, ut ait Cicero lib. 3. de natura Deorum, quare non mirum est si aliqua sit de Solis parentibus controuersia: nam de vno omnia propè dicuntur, quae gesta sunt à ceteris. Sic autem inquit Cicero: Vnus igitur eorum qui Soles dicti sunt, è Ioue natus, nepos Aetheris fuisse dicitur. Alter, Hyperione: Tertius, Vulcano Nili filio, cuius urbem Aegyptij volunt esse eam, quae Heliopolis appellatur. Quartus is quem heroicis temporibus Achanto Rhodi peperisse dicitur, auum Iapheti, Camini, & Lindi: Quintus, qui Colchis fertur Aetam & Circei procreauisse. Cum verò Sol Deus esse crederetur, omniaque suo lumine illustrare, ac videre, Dei lampas dictus est ab Euripide ita in Medea:

πρὸν ἴπῳ δῖος,

αἶψ' ἢ πρὶν ὅτε λαμπρὰ ὄψιντο θεῶν.

nuntio tibi,

Si te Dei Lampas videbit crastina.

Atq; ut summatim dicam, post ipsum Deum rerum omnium autorem ac moderatorem, Solem patrem & autorem generationis crediderunt esse antiqui: quippe quod ille omnium creditorum Deorum vires vnus repleta contineret, cum varia nomina ipsis viribus fuissent indita, ut patet ex his carminibus Sapphicis à nobis olim in Latinam linguam translatis:

Phaë stellarum moderator alme,

Qui diem curru nitido reducis

Plaga ab Eoa, pelagiq;ue Iberi

Condis in Gondar:

Magne Musarum pater atque ductor,

Diligens summi patris è minister,

Grande calorum decus, alma praebe

Lamina mundo:

Te ferunt clarum lenibus sagittis

Te ferunt artis cithara peritum:

Quaque mox caeli meditentur astra

Dicere doctum.

*Grande Sylvarum decus, ipse pinguis
Floribus terram, Volucresque vident
Per te, Sibi Verna placidis tepefcunt
Flatibus aura.*

*Te sine eneruæ Venus, atque Amoris
Decidunt ala: Veterum Decorum
Vim tenet vnus, Variosque in vno
Nomine claudis.*

Nam profectò tanta fuit simplicitas antiquorum, tantaq; de-
mentia, vt diuinos honores rebus humanis, & simulacris ele-
mentorum, aut elementorum viribus tribuerint, qui soli, ve-
ro, sancto, immaculato Deo debebantur. quod certè patere
existimo nostros hos mythologicos libros diligentius intuen-
ti, fabularumque ipsarum inuentionem, quarum declaratio
apertior & vberior quòd in nostra tempora mihi fuerit refer-
uata, est cur Deo omnipotenti redemptori nostro gratias im-
mortales agam, cuius beneficio mihi concessum est has pri-
scorum inuisas ambages, nihilque verè religiosum continen-
tes aperire, sed tantum figmenta esse demonstrare ad res phi-
losophicas explicandas. Nam Solem ipsum cuncta videre, cun-
cta audire, cuncta cognoscere mortalia arbitrati sunt antiqui,
vt ait Eschylus in Prometheo:

ἀπὸ τὸν πανόπλιον κύκλον ἡ λῆξ καλῶ.

Voco videntem cuncta Solis circulum.

Quem tamen quidam Dei simulacrum in mundo esse censu-
erunt, tum quia cunctis sideribus sit fons luminis, & benefi-
centiæ in omnes res naturales autor, tum etiam quia pro suo
cursu ceteris omnis iustitiæ & administrationis sit moderator,
vt ait Plutarchus in libello de doctrina principum. Huc in cur-
ru vehi solitum putarunt antiqui, vt ait Horatius in carmine
Seculari:

*Aline Sol curruntis idem qui
Promittit celas.*

Huius verò curtus magnificentiam & mirabilitatem descri-
psit Ouidius libro secundo Metamorph. trahebatur verò ab
equis quatuor, vt ait Euripides in Phœnissis:

ἢ τὰ τέθριππά γ' ἐς ἄρματα λείπονται

ἢ λῆξ

Ἡελίου.

Si vel quadrigas Solis & currum intuent.

Fuerunt eorum nomina ita equorum dicta ab Ouid. libro 2. Metamorph.

*Interea volucres Pyrois, Eous, & Aethon,
Solis equi, quartusque Phlegon hinnitibus aureas
Flammiferis implent.*

Hic quadrigis aureas habenas habentibus moderari putabatur, & lucis, vitæque Quæstor vocatus est à Proculo Lycio, claudiusque rerum humanarum gubernator, ut patet ex his carminibus:

*κλυτὸν πυρὸς νοστῆρ βᾶσιλεῦ χρυσοῖσι τετάρ-
κλυτὸν φῶς τεταμεία, ζωαρχίῃς ὧ ἔτα πηγῆς,
αὐτὸς ἔχων κληῖδα καὶ ὕλαισις ἐνὶ κόσμῳ.
Audi flammatarum Titan rex, qui aurea equorum
Loratemes, lucis quæstor, vitæque orientum
Claves fontis habes, dominari & omnibus unus.*

Hunc crediderunt antiqui currum mergere in Oceano, ut ait Virgilius in tertio Georgicorum:

*Tum Sol pallentes haud unquam discutit umbras,
Nec cum Vellus equis altum petit aethera, nec cum
Præcipitem Oceani rubro lavit aquore currum.*

Quidam putarunt equos Solis lumen efflare solitos è naribus, quam opinionem secutus Virgilius, ita scripsit libro duodecimo Æneidos:

*Postera six summos spargebat lumine montes
Orta dies, cum primum alto se gurgite tollunt
Solis equi, lucemque elati naribus efflant.*

Alii non mergi quidem Solem in Oceanum crediderunt, sed in poculo navigare, quod & Stesichorus, & Antimachus, & antiquorum plures crediderunt. Verum dixerunt nonnulli Vulcanum thorum fabricasse Soli ita profundum ex auro, ut in eo per noctem, cum ad Oceanum defessus diurno labore itineris pervenisset, vel dormiens navigare posset ad orientem. Ibi curtus illi expectato astabat, quem ascendens coelum conscenderet, quod faciebat quotidie. Quæ opinio apparet fuisse etiam Mimnermi, ut patet ex his carminibus Pimilionis:

Ἡ ἥλιος μὲν γαῖαν ἱλαχὺν πόσιν ἤαται πάντα
 ὕδ' ἱ ποτ' ἀμπευσσε γένεαι ὕδ' ἱ μίαν,
 ἱπποισὶν τε καὶ ἀνθρώποις ἱππεὶ βοδὸν ἀκτύλος Ἡ ὥς
 ἡ κισιὸν πρὸς ἡμῶν οὐρανὸν εἰς ἄσπερον.
 τὸν μὲν γαῖαν διὰ κύμα φέρει πελυήρατος εὐνὴ
 καίλη, ἡ φάειν χερσὶν ἱληλαμίνην
 χρυσὴν τιμῆς τοῦ πόσιον ἀκρον ἐφ' ὕδαρ
 εὐδανδ' ἀρπαλίως χερσὶν ἀφ' ἑσπερίδων
 γαῖαν ἱπποισὶν, ἵνα οἱ θοδὸν ἀρμα καὶ ἱππῶν
 ἱππῶν, ὕδ' ἱ ποτ' Ἡ ὥς ἱππεὶ καὶ μύλην
 ἱππὶ ἐπὶ βυτί τῶν ὀχλῶν ἱππεύοντες ὕδ' ἱ ποτ'.

*Longa laborantem Solem lux prospicit: illa
 Nofititur & lucis tempore nulla quies:
 Nec cessatur equis, postquam Pallantias eva
 In mare purpureum astra fugavit equis.
 Fluctibus at lectus fert hunc Vulcanius, illum
 Vulcanus manibus fecerat ipse suis,
 Ex auro, celerem pelagi per summa volantem,
 Sopitusque lectus fertur ab Hesperidum,
 Donec ad Aethiopas veniat: firmatur equorum
 Currus, dum redeat Memnonis alma parens.
 Tunc alios scandit currus Hyperione natum.*

Fuerunt etiam qui putarint ubi ad orientem Sol peruenisset,
 currum illi ab Horis paratum, at non sua sponte assistere,
 cum illæ sub iugum equos Solis veniente Aurora adducerent.
 Homerus libro 4. Odys. duos tantum Solis equos numeravit,
 Lampum scilicet, & Phaethontem, qui diem & Auroram por-
 tarent hoc pacto:

Ἡ ὥς ἱ ποτ' ὕδ' ἱ ποτ'
 ἱπποισὶν τε καὶ ἀνθρώποις ἱππεὶ βοδὸν ἀκτύλος Ἡ ὥς
 ἡ κισιὸν πρὸς ἡμῶν οὐρανὸν εἰς ἄσπερον.
 τὸν μὲν γαῖαν διὰ κύμα φέρει πελυήρατος εὐνὴ
 καίλη, ἡ φάειν χερσὶν ἱληλαμίνην

*Auroram fluctibus inde
 Rursus ab Oceani traxit, nec passa iugales
 Iungere equos celeres, portantes lumina rebus.
 Cernice Auroram Lampum & Phaethonta trahentes.*
 Alij tamē his Erythraeum & Aëteonem addiderunt. Alij parua
 lumina in oriente quotidie coire putabant, quæ ad noctem
 usque perdurarent, & circumlata paulatim vesperti extingue-
 rentur,

rentur, easque flammæ Solem orientem esse crediderunt, ut scripsit Epicureus philosophus poeta lib. 2.

*Aut quia conveniunt ignes & semina multa
Confluere ardoris consueverunt tempore certo:
Qua faciunt Soli nona semper lumina ignis.
Quod genus Idaus fama est in montibus altis
Dispersos ignes orienti lumine cerni.*

Cum vero Sol Lunæ cæterisque sideribus lumen impartiat, merito siderum dominus & moderator fuit appellatus. quem etiam quod autor sit generationis, dum per obliquum circum percurrit, Deum putarunt antiqui, ut ait Euripides in Oreste:

*καὶ πῶς σιωπῶ; φῶγος ἱστέρῃ διῶ
τόδ' εὐκὲς ἡμῖν τοῖς τελευτῶσι μέγα
Εἰ quis tacebo? lumen haud nobis Dei
Licet misellum amplius quod cernere.*

Idcirco Libyæ populi, quod manifesta Solis & Lunæ beneficia in humanum genus intuerentur, de Dijs reliquis minimè erāt solliciti, cum Soli & Lunæ sacrificaret, ut ait Herodotus in Melpomene: θύουσι δὲ ἡ λείω καὶ τελέη μέντοι τούτοις μὲν νῦν πάντες Λιβυοὶ θύουσι. *Sacrificant Soli & Lunæ solis, quibus omnes Libya populi solent immolare.* Fabulati sunt Solem habuisse propria bouum armenta & ouium greges, quos Horæ & Nymphæ illæ custodiebant, quas recensuit ita Homerus pascere in Thrinacia libro μ. *Odyssææ:*

*Θρηακίην δ' ἐς ἤσον ἀφίξιαι· ἐνθα δὲ πολλὰ
βόσκοντ' ἡ ἑλίοιο βόες, καὶ ἰφια μῆλα·
ἐπὶ δὲ βοῶν ἀγέλαι, τόσσα δ' οἶων πώϊα καλὰ
πιστῆκαντα δ' ἔχευα. γένος δ' εὐ γίνεταί αὐτῶν,
ὥδ' ἰπποφῶνόνεσι. θύαι δ' ἐπὶ ποιμένι ἀσίν,
Νύμφαι ἰσπλέκαται φαίδισα τὴ λαμπρότητι,
αἱ τίκιν ἡ ἑλίοφ' ὑπὲρ ἰοσι δῖα Νέαιρα.
Insula Thrinacia est, quo peruenies: Vbi Solis
Permulta pascuntur oves, armenta bouumque:
Balantiumque greges sunt septem, armenta bouum tot,
Quinquaginta tenent nam singula nascitur ex his
Nil, nec obit, pascuntque Dea prapinguibus herbis,
Formosa Nympha, Phaethusaque, Lampetieque;
Quas Hyperionida peperit diuina Neaira.*

Hæc armenta non procul à Tanaro fuisse scribit Homerus in hymno in Apollinem. Memoria prodidit Herodotus in Caliope in Apollonia, quæ regio est in finu maris Ionij, oves fuisse sacras Solis, quæ per diem secundum eum fluvium pascerentur, qui è Lacmone Apolloniæ monte apud Oricum portum olim vocatum in mare defluebat: has per noctem qui divitijs & nobilitate inter illos præstât, singuli per anni spatium servare domi soliti fuerunt. Pascebantur boues etiam Deorum communes in Pierijs montibus, de quibus ita scripsit Homerus in hymno in Mercurium :

αὐτὰρ ὁ ἠ' ἑμῆο

πτερύγεσσι φέρονται θύων ὄρεσσι σκιδόντα,
ἔνθα θύων μακάρων βόες ἀμφοτέρω αὐλὴν ἔχασκον,
βοσκόμεθασι Λαμῶνας ἀκρᾶσίονος ἱερὰ γένε.

Nymphæ sed Atlantide natus

Pieria montes adiit, lucosq; virentes:

Huc ubi habere boues solita stabula alta Deorum

Æterna, assuetaq; ingu, pratiq; decoris.

Multi fuisse Solis filij commemorantur, quos è diuersis mulieribus & nymphis suscepit. Nā è Clymene genuit Phaethontem: è Neera Lamperien & Phaethusam, & Pasiphaen: Augiam è Calypso: è Perseide Citcen, Aloeum, & Æetam, & Themim siue Ichneam. At Eumelus Corinthius historicus poeta Aloeum & Æetam Solis & Antiopes filios putavit, cum ita scripserit:

ἀλλ' ὅτι δ' αἰήτης καὶ ἀλῶϊδες ἐγγίγοντο
ἠ' ἐλὶν τὴν καὶ ἀντιόπης, τότε δ' ἀνδρῶν χῶρην
δάσαστο παῖσιν ἰοῖς γ' ἐπιδόντες ἀγλαὸς ὕδρ.
ἦν μὲν ἱσταίην Ἀσσιπὸς, τὴν πόρῃ δ' ἰὼ ἀλῶϊ
ἦν δ' ἑφύρη κτιάτιος, αἰήτη δ' ὄκειν ἀπαῖσα.
αἰήτης δ' ἄρ' ἰκὼν βυτῶν παρέδωκε φυλάσσειν,
εἰς ὅκιν αὐτὸς ἀτὴρ ἄς ὕστερον αὐδὴν ἰκείτο.

Natus ubi Æeta est simul & præclarus Aloens,

Solis & Antiopes natus; hic Hyperionii alto

Sanguine progenitus puerus sua regna duobus

Cessit. Asopum & hoc diuino cessit Aloei

Quod tulit: hoc Ephyreisq; Æeta praeiuit omni.

Hoc Buno servare iubens Æeta reliquit,

Donec vir factus post tempora certa rediret.

Di

Dicitur & Anaxibiam nympham fuisse infecutus vim illatus, quæ ubi in facellum Rectæ Dianæ confugisset in monte Vertice nomine situm, mox evanuit: at Sol inde ortus esse postea dicitur, quare mons fuit Oriens vocatus, ut scripsit Cænaræ in rebus Indicis. aiunt etiam Phasim fuisse Solis & Ocyrhoes filium, illum qui in adulterio deprehensam matrem occidit, atque ab Erinnybus exagitatus se in Arcturum fluvium Colchorum coniecit, qui Phasis ab ipso fuit appellatus, ut ait Heraditus Sicyonius in tertio de Lapillis. Fuit Solis filius etiam Mausolus, à quo vocabatur prius fluvius Ichthyophagorum, qui postmodo vocatus fuit Indus. Fabulati sunt nonnulli Venerem à Sole fuisse compressam in Rhodo insula, Rhodumque peperisse, quo tempore aurum pluit, atque inde datum fuisse nomen insulæ. Hanc insulam prius habitantur Telchines, qui (ut fabulati sunt antiqui) filij fuerunt Thalassæ, qui dicti sunt cum Caphira Oceani filia Neptunum educasse, cum Rhea illi transmississet infantem. Hi cum multa vitæ hominū vitia invenissent, tum Deorum imagines primi excogitarunt, cum etiam quædam antiqua Telchinia vocarentur. Dicti sunt præterea Telchines fuisse præstigiatores, qui nubes & pluvias & grandinem & nivem inducerent cum vellent, & tanquam de Magis memoriæ proditum est, qui etiam proprias formas mutabant. De illa ita meminit Pindarus in Olympis:

τὰν ποταμῶν	æquoream
ἑμίσαν παῖδ' Ἀφροδίτης	Hymno laudans filiam Veneris
Ἀλίου τινὺς μὲν φασὶν ἔδον.	Solusq; nympham Rhodum.

Alij Solis & Amphitrites putant filiam, ut ait Asclepiades; alij Amphitrites & Neptuni: Herophilus Neptuni ac Veneris. Epimenides Oceani ac Veneris. at enim cum Sol cum Venerē congressus est, pluit auto, & rosæ multæ floruerunt, ut est in his:

Ἐν περὶ δὲ τῇ Ἀλίου τινὺς μὲν φασὶν ἔδον
 τῆς τῶτα παῖδ' Ἀφροδίτης ἡνίκα κοίτην
 ἔβλεψεν ἡνίκα, σάγχι βίβας ὕδατος χρυσῶν
 πλεῖστα πόδες ἡνίκα φονίκεα, καὶ κρίνα λιναῖα.
*Insula dicta Rhodos de Sole & Cypride nata est:
 De tribus & natu horum tres sunt simul Urbes.
 Cumque Deam Deum accessit, guttis pluit aurum:*

Purpureaeque rosa fudere ac lilia flores.

nam *ῥόδον* rosam significat apud Græcos, eaque insula dicta est postea Tripolis, quia tres Rhodi & Solis filij, Lindus videlicet, Camirus, lalytus nomina urbibus à se conditis singulatim dederunt. Fuit Solis filius Epaphus etiam, qui Memphim condidit. Filius fuit eius & Macareus, Tenagus, Triopes, Ochimus, Phaethon iunior, Actis, Cercaphus. alius Phaethon è Prote filia Nelei illi natus est, Ægle, Hemithea, Dioxippe, Dirce: Miletus, à quo urbs Ionie dicta est, ex Deione. Horæ, Angeronia, Sterope, Egialus, & alij complures. Atq; de maribus nonnullorum dissentiunt scriptores, sed hoc nihil attinet ad rem propositam dijudicare. Mos fuit ut Soli equus immolaretur, ut ait Ouid. in Fastis, ubi etiam solem Hyperionem nominat:

*Placat equo Perses radijs Hyperiona cinctum,
Ne detur celeri sistimata arda Deo.*

At Homerus in lib. τ. Iliadis, Ioui & Soli aprum immolari inquit in his carminibus:

Ταλθύβις δὲ μοι ὄντα κατὰ στρατὸν εὐρυὸν Ἀχαιῶν
κῆρυξ ἰτοίμασά τ' ἐταρὶν διττὴν ἑλίοιο.

*At mæhi Talthybius in castris præparet aprum,
Quem mactare Iouis patres, Solique superno.*

Huic etiam sacratus putabatur gallus gallinaceus, ut ait Paus. in prioribus Eliacis, quia Solis reditum cantu nuntiat.

¶ At nunc fabulosa summatim explicemus. Solem Thie filium illa de causa putarunt, quod omnia bona à diuina natura procedunt: nam Thia diuinam significat. huic patrem addiderunt Hyperionem, quia per omnia corpora superiora diuina providentia transmittitur. Cum igitur ὑπερίων supereuntem significet, sitque nomen Solis adiunctum, ut ait Homerus lib. α. Odysl.

οἱ κατὰ θεὸν ὑπερίωνος ἑλίοιο ἥδ' ἰαν, ἥδ' ἰαν,
Qui bonos Hyperionis Solis ederunt:

merito Sol illius filius existimabatur: siue sit diuina providentia, siue superna illa celestia corpora, quæ perpetuis motibus agitantur, per Hyperionem intelligamus. Alij Solis ipsius naturam respicientes matrem Eutyphaestam illi tribuerunt: quippe cum ὠφείη latus, φάει splendor sit ac lumen, isque omnium astrorum clarissime & latissime luceat. Dictus est Sol

ad.

aduersus Titānes Iouis partibus fauisse, quare coronam, & eurrum, & alia honoris insignia esse consecutus: quia viri boni, quibus est diuinitas ingenij, magis fauent veritati & iustitiae, quā diuitijs per scelera, vel dolos, vel crudelitatem comparandis. Est enim sapientiae & aequitatis autor in ortu mortalium dominans Solis planeta: qui etiam non mediocres opes & honores mortalibus largitur. Nam idcirco ut argentum Lunae, Marti ferrum, Saturno plumbum, Ioui electrum, Mercurio stannum, Veneri aes, sic aurum Soli tribuitur. ut igitur nemo impune denique aduersus aequitatem insurgit, sic nullus vir bonus infelix diu esse potest. Hunc in curru vehi solitum finxerunt antiqui, quoniam non facile percipiebant illa quae essent à sensibus remota, nisi per ea quae cadebant sub sensum. Idcirco multae de coelorum motibus apud antiquos natae sunt controuersiae, cum alij singulis globis caelestibus proprias animas tribuerent, quae illos circumuoluerent, alij vnam esse satis omnibus globis putarent, alij singulis sideribus suas addiderint: atque alij rursus assidue coelum circa terram conuolui sentirent, alij coelum consistere ac terram in circulum circumferri. Atqui nomina ipsorum equorum Solis quid aliud significant, nisi vel ignem vel lucem? Pyrois enim flammatus, Aethon ardens, Lampus splendens, Phlegon vrens: quae ficta sunt ex illorum sententia, qui stellas igneas esse voluerunt: Eous autem matutinus est, quia omnes facultates Soli attribuunt. Atque cum Sol occidens in undas illabi, ex oriens ex undis emergere videretur, neque facile vulgus intelligeret, Solem ubique tantundem abesse à medio, illum finxerunt in lecto à Vulcano facto natum: qui cum ex perrectus ad litus orientis applicuisset, currum illi esse paratum ab Horis dixerunt, quae temporum omnium ministrae sunt & cellariae. Cum verò lux Aurora sit ante Solis ortum, iidem Solis equi dicuntur portare Auroram. Sol siderum dominus, & lucis, vitaeque mortalium quaestor habitus est, quoniam autor est luminis ceteris stellis, & pro illius cursu cuncta vigent animalia. Hic idem morborum, & salutis omnium, & frugum, & rerum copiae est autor, & temporum moderator, & Deus habitus, ob infinita propè in omnes beneficia. Hic igitur cum solus tantae sit auctoritatis inter omnia quae videntur, perpetuoque motu agitur, Deus ab antiquis primus fuit creditus. Huius filij nihil aliud sunt, quā radiorum in corpora naturalia

agentium vires, ut patet ex ipsorum nominum interpretatio-
ne: nam & Pasiphae omnibus lucens, & Phaethusa ardens, &
Lamperie splendens, & Augeas splendidus est, & Hemitheia se-
midea & propè diuina, & Heliades Solis vires, & reliqua nomi-
na sunt his similia. at de Sole satis, nunc dicendum est de Pale.

De Pale.

CAP. XVIII.

PALES pastorum Dea credita, ita vocata est à nonnullis,
cùm tamen aliàs magna Mater, aut Vesta vocaretur. In
huius honorem Palilia celebrabantur, quæ solennitas erat pas-
torum: nam pascuarum accèsi aceni certo ordine in loco pla-
no collocabantur, quos transiliebant pastores saltando, ut ait
Ouid. lib. 4. Fastorum:

*Moxq̃, per arduas stipula crepitanti acernos
Trajicias celeri strenua membra pede.*

De Aristæo.

CAP. XIX.

ARISTÆVS Apollinis & Cyrenes filius fuisse dicitur, ut
testatur Virg. lib. 4. Georg. in his:

*Mater Cyrene, mater, qua gurgiti huius
Ima tenes, quid me præclara stirpe Deorum
(Si modo, quem memoras, pater est Thybram Apollo)
Inuisum fati genuisti?*

Apollonius autem libro secundo Argonauticorum comme-
morat etiam quo pacto Phœbus in amorem Cyrenes incide-
rit, cùm illa pecudes ad ripas Penei fluminis custodiret in his:

κυρῶν πῖφαται τίς ἴλος παρὰ πλὴν τοῦ
μῆλα γίμνῃ προτέρῃσι παρ' αἰδράσιν. εὐπὰρ γὰρ εἴ
ῥα θανίη καὶ λίμνῃσι ἀκέραιον. αὐτὰρ Ἀπόλλων
τῶν' ἀνὴρ ἰσχυρὸς πύδαμ' ἐν ποιεῖν ἄνδρα
τῆλόθεν Αἰμονίης, χροῖης παρκατάβειτο Νύμφης,
αἰ Λιβύῃ ἐνέμοντο παρὰ μὺρτώσιον αἶπος.
εἶπε δ' Ἀρεῖασι τῆς θείης, ὅς περ ἔστιν
Ἀργεῖα καὶ Νόμην.

*Fama est Cyrenen Penei ad fluminis undam
Egisse pastum pecudes: æterna placebat
Virginitas, casti huc thorni cui. fertur Apollo
Hanc rapuisse graui percussus vulnere amoris,
Quam procul Hamonij portauit finibus: inter*

In 4